

Hallintovaliokunta 24.2.2010 kello 11.30.

HE 106/2009 vp ampuma-aselain muutos

Yleistä

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että käsiaseiden luvansaannin edellytysten tiukentaminen sekä luvanhakijoiden ja luvanhaltijoiden terveydentilan valvonnan tehostaminen on viimeaikaisten yhteiskunnassa esiinnousseiden vakavien tapahtumien seurauksena ilmeisen tarpeellista ja kannatettavaa.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää kuitenkin asianmukaisena, että uudistuksessa on jätetty olemassa olevien aselupien kohtalo esityksen ulkopuolelle, vaikka ne todennäköisesti tulevat käsittelyyn aselain uudistamisen toisessa vaiheessa. Ministeriöllä on myös huolensa, että toisessa vaiheessa (tavoitteena antaa eduskunnalle jo kevätistuntokaudella 2010) tämän lain valmistelussa tehdyt linjaukset tulevat vaikuttamaan varsinaisten metsästysaseiden kuten haulikko- ja kiväärilupien myöntämiskäytäntöihin. Tällä voi olla vaikutusta maa- ja metsätalousministeriön toimialaan kuuluvaan riistatalouteen, eli metsästyksen ja riistanhoidon järjestämiseen, erityisesti riistankantojen säätelyyn.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että edelleenkin tehokkaimmin aseturvallisuutta voidaan parantaa keskittymällä ensimmäistä ase- hankkimislupaa hakevalle henkilölle asetettavien edellytysten, harrastuneisuus ja henkilökohtainen sopivuus, tiukentamiseen. Lisäksi edellytysten olemassaoloa tulisi säännöllisesti valvoa. Henkilökohtaista sopivuutta tulisi painottaa suhteessa harrastuneisuuteen, koska siihen sisältyy merkittävämpiä luvan epäämisen perusteita. Metsästyksen osalta harrastuneisuudessa on otettava huomioon, että rauhoitussäännökset ja -määräykset rajoittavat ympärivuotista harrastusta eri tavalla eri osissa Suomea.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää tärkeänä, että myös viranomaistoiminnassa ilmitulleet epäkohdat tulisi selvittää ja osa niistä tulisi ratkaista lain tasolla, jotta päästäisiin yhdenmukaisiin luvanmyöntämiskäytäntöihin ja turvattaisiin kansalaisten yhdenvertaisuus. Maa- ja metsätalousministeriö pitää yhtenä tehokkaana keinona luvanhakijan soveltuvuuden arvioinnissa terveydenhuollon ja puolustushallinnon rekistereiden avaamista lupaharkintaa suorittavalle viranomaiselle, koska niistä saattaa selvitä olennaisesti harkintaan vaikuttavia seikkoja. Epäselvien tapausten tulkinnassa tulisi kuitenkin pyytää lausunto ammatillista erityisasiantuntemusta omaavalta henkilöltä.

Riistanhoitoyhdistyksen antama todistus (53 a §)

Hallituksen esityksessä todetaan, että hankkimis- ja hallussapitolupia loukussa tai luolassa olevan eläimen lopettamiseen on voitu myöntää myös yhden käden aseisiin ilman luotettavaa selvitystä harrastuksesta. Hallituksen esityksessä esitetään, että metsästyslainsäädännön mukaan sallittua eläinten ampumista varten voidaan antaa vain kertatulitoimiseen pienoispistooliin taikka pienoisrevolveriin. Luvan antamiselle edellytyksenä on riistanhoitoyhdistyksen antama todistus hakijan aktiivisesta harrastuksesta metsästyslainsäädännön mukaiseen tarkoitukseen.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo riistanhoitoyhdistysten olevan sinänsä sopiva taho antamaan todistuksen henkilön aktiivisesta metsästysharrastuksesta, sillä riistanhoitoyhdistyksillä on jo nykyisellään metsästyslaissa säädettyjä viranomaisluonteisia lausunto-, metsästäjätutkinto- ja ampumakoetehtäviä. Kun luvan antamisen edellytyksenä olevassa aktiivisessa harrastustoiminnassa on kysymys luonteeltaan olemassa olevasta toiminnasta, joka siten on kohtuullisen yksinkertaisesti todennettavissa ja mitattavissa, olisi esityksen mukaisten todistusten antaminen mahdollista järjestää riistanhoitoyhdistyksissä.

Todistuksen antaminen tulisi mitä ilmeisimmin lisäämään etenkin jäsenmäärältään isojen tai maantieteelliseltä alueeltaan suurten riistanhoitoyhdistysten työmäärää ja kustannuksia. Kustannusten määrässä on myös otettava huomioon, että riistanhoitoyhdistykset toimivat pääasiassa vapaaehtoistyöllä ja niiden taloudelliset resurssit ovat hyvin rajalliset. Lisäksi tässä yhteydessä kansalaisten yhdenvertaisuuden turvaamiseksi riistanhoitoyhdistyksille tulisi luoda yhtenäiset käytännöt todistusten antamisessa. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että esityksen vaatimukset voidaan ottaa huomioon riistahallinnon organisaatioiden kehittämisessä tulevaisuudessa. Maa- ja metsätalousministeriö esittää harkittavaksi myös muiden, lähinnä metsästysseurojen, kirjoittamien todistusten ottamista huomioon lupaharkinnassa. Luvan myöntävä viranomainen kuitenkin arvioi todistuksen arvon ja päättää voidaanko lupa myöntää.

Rinnakkaislupa (54 §)

Maa- ja metsätalousministeriö pitää tärkeänä, että mahdollisuus rinnakkaisluvan myöntämiseen 15-17 -vuotiaalle säilyy. Metsästysharrastuksen aloittaminen ampuma-aselain 88 §:ssä tarkoitettuna valvottuna käyttönä on käytännössä hankalaa huomioon ottaen metsästysharrastuksen luonteen. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että rinnakkaislupaa koskevaan säännöksiin voitaisiin liittää erityisiä ehtoja koskeva säännös muun muassa siitä, ettei rinnakkaisluvalla saa säilyttää asetta tai ettei rinnakkaisluvalla voi ostaa patruunoita tai jälleenlataustarvikkeita. Yhden käden aseiden osalta rinnakkaislupien myöntäminen ei kuitenkaan ole tarpeellista vaan tällöin voidaan soveltaa edellä mainittua valvottua käyttöä.

Säilyttämisen tarkastaminen (106 b §)

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että säilyttämisen valvonta vaatii ilmeisesti lisäresursointia poliisihallinnolle, jos se toteutetaan säännönmukaisesti. Tehokkaimmaksi vaikutukseksi arvioidaan se, että tarkastuksen kohteeksi valittu luvanhaltija joutuu viimeistään ennen tarkastuksen suorittamista korjaamaan säilytyksen puutteet.